

Sağlık Personelinin AIDS Konusundaki Bilgi ve Davranışı

Necla Okan*, Emel İrgil**

ÖZET. Araştırma, sağlık personelinin AIDS konusundaki bilgi ve davranışını öğrenmek amacıyla ve 162 kişiye anket uygulanarak gerçekleştirilmiştir. AIDS etkenini doğru bilenlerin oranı yalnızca % 73.5 iken (119 kişi) bulaşma yolunu % 96.3 doğru bilmiştir. Koruma yolları ile ilgili sorularda doğru yanıt oranları % 90'ın üstündedir. Ankete katılanların % 56.2'si (91 kişi) hasta veya taşıyıcı olan bir kişiyle aynı yerde bulunmaktan rahatsız olacaklarını belirtmişlerdir. Bunun nedeni enfeksiyonun iyi tanınmamasına bağlı korkudur.

Anahtar Kelimeler. AIDS, Sağlık personeli, bilgi, davranış.

AIDS: Knowledge and Behaviour of Health Personnel

SUMMARY. The survey was carried out by administering a questionnaire to 162 health personel. The aim was to gain information about their knowledge and behaviour about AIDS. While only 73.5 % knew the cause of the infection, 96.3 % knew the ways of transmission. The rate of correct answers to questions about prevention were over 90.0 %. Of the survey population 56.2 % declared that they wouldn't want to be in the same place with a diseased or seropositive person. This fear seems to be due to lack of knowledge.

Key Words. AIDS, health personel, knowledge, behaviour.

1981'de AIDS'in ilk olarak tanınmasından sonra olgu bildirimleri hızla artmış ve 1989'da Dünya Sağlık Örgütüne bildirilen olgu sayısı 170.000'e ulaşmıştır. Olguların % 75'i Kuzey Amerika ve Batı Avrupa'nın kentsel kesiminde olmakla birlikte HIV enfeksiyonu prevalansı Afrika ve Latin Amerika'da hızla artmaktadır¹. DSÖ, 2000 yılında dünyada infekte kişi sayısının 30.000.000'a ulaşacağını tahmin etmektedir². Türkiye'de ilk olgu 1985'de bildirilmiştir. 1992'de olgu sayısı 70, seropozitif kişi sayısı 270'dir³. Enfeksiyon ilk başta sanıldığı gibi yalnızca homoseksüel ve uyuşturucu bağımlılarını değil tüm insanları tehdit etmektedir. Son yıllarda heteroseksüel ilişkiyle ve perinatal bulaşma giderek artmaktadır^{2,4}.

Bu araştırma sağlık personelinin AIDS konusundaki bilgi ve davranışını araştırmak amacıyla yapılmıştır.

Yöntem

Araştırma 1992 Kasım ayında Gemlik'teki kamu kuruluşlarında çalışan sağlık personeli ile, serbest

eczacılara anket formu uygulanarak gerçekleştirilmiştir.

Bulgular

Araştırmaya 47 erkek (% 29.0) ve 115 kadın (% 71.0) olmak üzere 162 kişi katıldı.

Tablo I'de AIDS bilgisinin elde edildiği kaynaklar görülmektedir.

Tablo I- AIDS bilgisinin kaynağı

Meslekler	Tıbbi yayın		Tıp dışı yayın		Öğrenim		Toplam*	
	S	%	S	%	S	%	S	%
Hekim	15	50.0	8	26.7	7	23.3	30	(18.5)
S.M.+ÇST**	16	66.7	6	25.0	2	8.3	24	(14.8)
Hemşire	26	45.6	23	40.4	8	14.0	57	(35.2)
Ebe	15	45.5	13	39.4	5	15.1	33	(20.4)
Eczacı	12	66.7	5	27.8	1	5.5	18	(11.1)
TOPLAM	84	51.9	55	33.9	23	14.2	162	100.0

(*) : Parantez içinde kolon yüzdeleri verilmiştir.

(**) : Sağlık memuru + Çevre sağlığı teknisyeni

* Yrd. Doç. Dr.; Uludağ Ü. Tıp Fak. Halk Sağlığı ABD

** Uzm. Dr.; Bursa Sağlık Müdürlüğü

Geliş Tarihi: 13.4.1993

Kabul Tarihi: 16.6.1993

84 kişi (% 51.9) AIDS konusundaki bilgisini tıbbi yayınlardan, 55 kişi (% 33.9) ise gazete, radyo, TV gibi tıp dışı yayınlardan elde ettiğini söylemiştir. Bu bilgiyi meslek öğrenimi sırasında olan 23 kişi vardır (% 14.2).

Tablo: II- AIDS ile ilgili sorulara verilen yanıtlarda doğru/yanlış oranları

Sorular	Doğru (%)	Yanlış (%)
1) AIDS etkeni	73.5	26.5
2) İnsandan-insana bulaşır mı?	98.8	1.2
3) Bulaşma yolu	96.3	3.7
4) Perinatal bulaşma olur mu?	79.6	20.4

AIDS etkeni ile ilgili soruya % 73.5 (119 kişi) doğru yanıt verirken, 2 kişi "bakteri", 37 kişi (% 22.8) "henüz bilmiyor", 4 kişi ise "bilmiyorum" yanıtı vermiştir.

Tablo: III- AIDS ile ilgili sorulara verilen yanıtlarda mesleklere göre doğru/yanlış oranları

Meslekler	Doğru (%)	Yanlış (%)
Hekim	96.7	3.3
SM+ÇST	60.0	30.0
Hemşire	66.7	33.3
Ebe	51.5	48.5
Eczacı	83.3	16.7

(*) Tüm soruları doğru yanıtlayanlar.

Hekimlerin % 96.7'si tüm soruları doğru yanıtlarken ebelerde bu oran % 51.3'dür.

Tablo: IV- "AIDS Hasta/Taşıyıcısı ile aynı yerde bulunmaktan rahatsız olur musunuz?" sorusunun yanıtları

Meslekler	Evet		Hayır		Bilmiyorum		Toplam	
	S	%	S	%	S	%	S	%
Hekim	10	33.3	19	63.4	1	3.3	30	100.0
S.M.+ÇST	8	33.3	15	62.5	1	4.2	24	100.0
Hemşire	36	63.2	17	29.8	4	7.0	57	100.0
Ebe	18	54.5	15	45.5	-	-	33	100.0
Eczacı	12	66.7	5	27.8	1	5.5	18	100.0
TOPLAM	84	51.9	71	43.8	7	4.3	162	100.0

84 kişi (% 51.9) AIDS hasta veya taşıyıcısıyla aynı yerde bulunmaktan rahatsız olacağını söylemiş, 71 kişi (% 43.8) ise böyle bir rahatsızlık duymayacağını belirtmiştir. Kararsızların sayısı 7'dir (% 4.3). Tablo V'de AIDS taşıyıcısı veya hastasıyla birlikte

bulunmaktan duyulan endişenin nedenleri görülmektedir.

Tablo: V- "AIDS Taşıyıcı / Hastasıyla aynı yerde olmaktan niçin rahatsız olursunuz?" sorusunun yanıtları

Meslekler	Bulaşmadan korkarım	Bilgim yetersiz	Nedeni yok	Toplam*
Hekim	6	3	4	11
S.M.+ÇST	3	6	-	9
Hemşire	9	22	9	40
Ebe	6	8	4	18
Eczacı	2	8	3	13
TOPLAM	26(28.5)	45(49.5)	20(22.0)	91(100.0)

(*) rahatsız olurum ve bilmiyorum yanıtı verenler

Tablo VI'da AIDS'den korunma yöntemlerinin geçerliliği konusundaki sorulara verilen yanıtlar görülmektedir.

Tablo: VI- AIDS'den korunma önlemleri ile ilgili yanıtlar

Önlemler	Korur		Korumaz	
	S	%	S	%
Kondom kullanmak	152	93.8	10	6.2
Eşcinsel ilişkiden kaçınmak	157	96.9	5	3.1
Kontrollü kan ürünü kullanmak	157	96.9	5	3.1
Plastik enjektör kullanmak	151	93.2	11	6.3

Tablo: VII- "AIDS'in tedavisi var mıdır?" sorusunun yanıtlarının mesleklere göre dağılımı

Meslekler	Var	Yok	Bilmiyorum	Toplam
Hekim	-	29	1	30
S.M.+ÇST	1	20	3	24
Hemşire	2	46	9	57
Ebe	3	23	7	33
Eczacı	-	18	-	18
TOPLAM	6(3.7)	136(84.0)	20(12.3)	162(100.0)

Tartışma

AIDS etkeni ve bulaşma yolları ile ilgili sorulara doğru yanıt verenlerin oranı % 73.5- % 98.9 arasında değişmektedir. Bu soruların AIDS'le ilgili en temel bilgileri araştırdığı göz önüne alındığında, sağlıkla ilgili kişilerin tümünden doğru yanıt alınması beklenirdi. Özellikle etken ve perinatal bulaşma konusunda doğru yanıt oranı düşüktür (% 73.5 ve % 79.6).

Korunma yolları ile ilgili sorulara ise yüksek oranda doğru yanıt alınmıştır.

Ankete katılanların % 56.2'si (91 kişi) AIDS taşıyıcı veya hastasıyla aynı yerde bulunmaktan rahatsız olacağını bildirmiş veya çekimser kalmıştır. Bunun nedenini 45 kişi (% 49.5) bilgi noksanlığı olarak belirtmiştir. "Taşıyıcı/Hasta ile aynı yerde bulunmakla hastalık bulaşabilir" diyen yalnızca 1 kişi varken, "Bulaşmadan korkarım" diyen 26 kişi bulunması ilgi çekicidir. Bu durum da bilgi noksanlığının bir göstergesidir.

AIDS, bugün için ülkemizde önemli bir halk sağlığı sorunu olmamakla birlikte, bugünden önlem alınmazsa ilerde büyük bir sorun olabilecektir. DSÖ Avrupa bölgesine bağlı 31 ülkeden bildirilen tüm olgu sayısı 60.485'dir ve 1991 yılının ilk 9 ayında ki bildirimler, bir önceki yılın aynı dönemine göre % 29 daha fazladır⁴. Ülkemiz insanları Avrupa ülkeleri ile yakın ilişki içindedir. AIDS, kuluçka devresi en uzun infeksiyon hastalığıdır ve bu süre 15 yılı bulabilmektedir⁵. Hastalık şüphesi olmadan tanı testi ender olarak yapıldığından ülkemizdeki seropozitiflerin bilinenden 5-10 kat fazla olduğu tahmin edilmektedir³.

AIDS'in ülkemiz için, ilerde büyük bir sağlık sorunu olmasını engeleyebilmek için, bugünden, başta sağlık personeli olmak üzere, tüm toplumun eğitimine önem verilmeli özellikle bulaşma ve korunma yollarının herkesce bilinmesi sağlanmalıdır.

Yrd. Doç. Dr. Necla OKAN
Gemlik Eğt. Arş. Sağ. Grb. Bşk.lığı
Tel: 224/5132177
Gemlik / BURSA

Kaynaklar

1. AIDS education-a beginning. Population reports. Series I:(8), 3-5, 1989.
2. AIDS Savaşım Bülteni, 2:s.16.
3. Çetin ET: Türkiye'de turizm ve AIDS eğitimi. AIDS Savaşım Bülteni. 4:s.14-18, 1992.
4. Avrupa'da AIDS sürveyansı, AIDS Savaşım bülteni, 1:s.4, 1992.
5. Krahnke H: AIDS'den Böyle Korunurum. Çev.Namal Ay, İstanbul Çetin Ofset, 1992, s.36-37.

The Ekokardiographic Evaluation of the Effect of Propafenone on Left Ventricular Functions in Atherosclerotic Patients with Arrhythmia

ÖZET: Bu çalışmada propafenone'nin sol ventrikül fonksiyonları ve sol ventrikülün anatomik yapıları ve arteriyel hipertansiyon üzerindeki etkisi araştırılmıştır.

25 hasta sol ventrikül fonksiyonları ve sol ventrikülün anatomik yapıları ve arteriyel hipertansiyon üzerindeki etkisi araştırılmıştır.

Propafenone'nin sol ventrikül fonksiyonları ve sol ventrikülün anatomik yapıları ve arteriyel hipertansiyon üzerindeki etkisi araştırılmıştır.

Anahtar kelimeler: Ekokardiografi, Arteriyel hipertansiyon, sol ventrikül fonksiyonları, Propafenone.

Kalp hastalıklarında en önemli nedenler ve riskler hakkında geniş bilgiye sahip olmak için klinik araştırmalar yapılmıştır.

Kalp hastalıklarında en önemli nedenler ve riskler hakkında geniş bilgiye sahip olmak için klinik araştırmalar yapılmıştır. Kalp hastalıklarında en önemli nedenler ve riskler hakkında geniş bilgiye sahip olmak için klinik araştırmalar yapılmıştır. Kalp hastalıklarında en önemli nedenler ve riskler hakkında geniş bilgiye sahip olmak için klinik araştırmalar yapılmıştır.

Kalp hastalıklarında en önemli nedenler ve riskler hakkında geniş bilgiye sahip olmak için klinik araştırmalar yapılmıştır.

* Uludağ Ü. Tıp Fak. Hastahane 400

** Uludağ Ü. Tıp Fak. Hastahane 400

*** Uludağ Ü. Tıp Fak. Hastahane 400

Uludağ Tıp Fak. 16.3.1993

Konu: Tıp Fak. 24.1993

sol ventrikül fonksiyonlarının özellikle ektopyon frekansının artması da etkin etkilendiği saptanmıştır.

Çalışmada sol ventrikül fonksiyonları ve sol ventrikülün anatomik yapıları ve arteriyel hipertansiyon üzerindeki etkisi araştırılmıştır.

Bu çalışmada propafenone'nin sol ventrikül fonksiyonları ve sol ventrikülün anatomik yapıları ve arteriyel hipertansiyon üzerindeki etkisi araştırılmıştır.

Gereç ve Yöntem

Bu çalışma Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Kardiyoloji Anabilim Dalı'nda yapılmıştır. Çalışmaya kalp hastalığı ve aritmisi tanısı konmuş, yaşı 20-64 yıl (ortalama 53-55) olan 10 hasta, 15 erkek toplam 25 olgu çalışmaya katılmıştır.